

Cotidianul:"**Adevărul**" din 28.07.2014, ora: 11:00

Titlul:"**Directorul SRI, despre atuurile și vulnerabilitățile României în contextul crizei din Ucraina**"

Realizator: **Dan Marinescu**

"D. Marinescu: Bună ziua, doamnelor și domnilor și bine ați venit la 'Adevărul live'. Astăzi, așa cum ați văzut și în promo-ul la această emisiune, avem un interviu eveniment. I-am spus interviu eveniment pentru că avem un invitat cu totul special. Domnia sa nu apare foarte des să dea interviuri, tocmai de aceea ceea ce spune este extrem de important și interesant. Bine ați venit, domnule George Maior! Am și desconspirat cine sunteți ca invitat al nostru, directorul Serviciului Român de Informații. Noi, în promo-ul emisiunii am vorbit în special despre pericolele care pândesc România astăzi și am zis să începem cu această temă, pentru că ele și îngrijorează populația. Toate sondajele arată acest lucru. Deci, care sunt cele mai mari pericole care pândesc astăzi România?

G. C. Maior: În primul rând, vă mulțumesc pentru invitație și bine v-am găsit! Într-adevăr, un director de servicii de informații apare rar, pentru că munca noastră se desfășoară, știți foarte bine, mai mult pe un front nevăzut unde încercăm să înțelegem aceste pericole despre care vorbeți, să le cunoaștem și să le contracarăm bineînțeles, atât noi, cât și cu sprijinul, bineînțeles, al autorităților care au capacități executive în stat, fie că este vorba de Guvern, de Minister de Interne, de Parchete, Președinție, care trebuie să fie bine informați asupra acestor provocări ale statului român și să fie apti să ia deciziile cele mai adecvate pentru a asigura securitatea, siguranța României, a statului și a cetățenilor săi. Acum vedeți că trăim o perioadă foarte complicată din punct de vedere al evoluțiilor regionale. Criza din Ucraina, politica agresivă și expansionistă a Rusiei sunt elemente de ordin geopolitic, politic, diplomatic și militar care, bineînțeles, trebuie să ne îngrijoreze, în primul rând din perspectiva posibilităților de propagare a unor fenomene negative pe teritoriul național al României. Și, din acest punct de vedere, atât acțiunea noastră, munca noastră informativă, o anumită vigilență, ne fac să privim cu mai mult calm decât s-ar părea la prima vedere contracararea acestor posibile incidente negative la adresa intereselor naționale ale României și securității României. Deci, statul este - aș putea spune fără niciun dubiu sau fără rezerve - pregătit prin forța sa, prin stabilitatea pe care a arătat-o în acești ani, prin capacitățile sale informative, militare, diplomatice, să răspundă acestor provocări, ceea ce nu înseamnă că nu trebuie să fim atenți, să luăm deciziile cele mai adecvate într-un timp foarte scurt, să cunoaștem bine situația și să lucrăm, împreună cu aliații, și noi înșine pentru contracararea lor. Evident, sunt și multe alte pericole, unele clasice legate de registrul terorismului, de exemplu - vedeți ce se întâmplă chiar în aceste zile în state solide din nordul Europei. Mă refer la Norvegia care a lansat o alertă națională, indicând un pericol terorist iminent pe teritoriul Norvegiei. Este doar un ultim exemplu față de altele care s-au întâmplat chiar la granițele noastre - în Bulgaria, pericolul crimei organizate de tip transfrontalier, pericolul refugiaților și al imigrației ilegale legate de aceste evenimente din zonă, vulnerabilități proprii pe care le avem și pe care le tratăm de atâția ani, din punct de

vedere intern, mă refer la corupție, la problema critică a evaziunii fiscale care afectează bugetul și, deci, buzunarul tuturor românilor, prosperitatea, posibilitatea de a ne îndrepta spre prosperitate, în sfârșit, după o criză economică care, de asemenea, ne-a afectat inclusiv pe anumite paliere ale securității naționale, în ultimii ani, deci foarte multe aspecte interdependente, unele, complexe, care se desfășoară în mare viteză și care necesită, repet, reziliență și vigilență sporită zi de zi din partea instituțiilor statului.

D. Marinescu: Am înțeles, dar oamenii se întreabă dacă apartenența la Uniunea Europeană și la NATO este suficientă ca să ne facă să dormim liniștiți? Cât de îngrijorați ar trebui să fim de ce se întâmplă în Ucraina?

G. C. Maior: Apartenența la aceste organizații ne oferă, la nivel macro, dacă vreți, cea mai importantă garanție de securitate militară, economică și politică pe care a avut-o România în istoria sa, nu doar modernă, în întreaga sa istorie. Statul român nu a mai avut asemenea garanții. În schimb, vorbeți de a dormi liniștit - noi înșine dormim cum ne așternem, deși, din punct de vedere național, trebuie să fim conștienți că trebuie să muncim pentru a face față acestor pericole. Nimeni nu va putea suplini total propria capacitate a statului în fața acestor provocări și acestor pericole. Nimeni, într-o situație critică, nu va putea suplini total propria capacitate de reacție a statului român, a instituțiilor sale, în fața, repet, a acestor provocări extrem, extrem de complicate. Deci, lucrurile sunt undeva la mijloc.

D. Marinescu: Am înțeles. Am vorbit despre NATO. Știu că dumneavoastră - nu știu dacă cititorii știu la fel de bine, pentru că s-a petrecut acum 10 ani - ați fost foarte legat de negocierile pentru admiterea în NATO. Erați atunci secretar de stat, șef al Departamentului pentru integrare euroatlantică și politică de apărare din Ministerul Apărării Naționale. Știu că atunci ați lucrat foarte bine cu Lordul Robertson, secretarul general al NATO, și v-aș întreba dacă ați mai păstrat legătura cu domnia sa de atunci?

G. C. Maior: Am păstrat legătura cu foarte mulți oficiali ai Alianței și mă bucur că anumite discuții pe care le-am avut atunci, atât în sensul replanificării forțelor militare ale României ca să răspundă acestor noi tipuri de provocări, cât și anumite elemente de noutate pe care le-am adus la masa Alianței - România, ca țară situată în acest areal geopolitic complex și aici mă refer în special la Marea Neagră - s-au adeverit ca element de anticipare încă de atunci. De aceea, vreau să spun clar românilor că nici aceste evenimente despre care vorbeam - mă refer la Ucraina, la problemele legate de această politică mai agresivă a Rusiei - nu au reprezentat o noutate totală pentru noi, nu am venit în întâmpinarea lor, din punct de vedere al capacităților noastre naționale, nepregătiți, ci în decursul acestor ani, pe baza acelor discuții, pe baza altor acțiuni desfășurate de statul român în raport de integrarea României efectivă în sistemul de planificare militară NATO, ele au putut crea un complex strategic bun pentru România, din punct de vedere al răspunsului la aceste provocări, atrăgând atenția, pe de o parte, NATO, că problemele mari se vor manifesta pe acest flanc sudic, că Marea Neagră va deveni, în timp, o falie geopolitică la intersecția unor actori extrem de puternici - Rusia, de exemplu, Turcia, cu interesele sale europene sau din lumea islamică, Ucraina, o țară pe care o vedeam încă de atunci ca redefinindu-și identitatea și acest proces putând să genereze

elemente de instabilitate internă. Deci, aş putea spune că, la nivel strategic, aceste elemente au fost înțelese, s-a atras atenția în NATO asupra lor și nu suntem surprinși strategic, ca să spun așa, de aceste evoluții, ceea ce îți oferă și capacități adecvate de răspuns. Să nu uităm că am fost și primii, practic, în NATO, care am ridicat foarte serios problema securității energetice, de exemplu, într-un moment în care anumiți aliați priveau cu destulă condescendență această chestiune, ca nefiind neapărat de apanajul NATO sau integrată conceptului strategic al NATO de atunci. Acum, vedeți, aceste evoluții confirmă un anumit tip de gândire strategică pe care statul român, prin anumite instituții ale sale, a putut-o proiecta spun eu bine și eficient în acei ani. Evident, avem și anumite nemulțumiri legate de faptul că aceste mesaje nu au fost întotdeauna receptate profund la nivelul tuturor aliaților, că până la urmă vorbim de o alianță de mai multe state. Au existat timpi istorici poate irosiți și datorită situației globale - mă refer la conflictele din Afganistan, din Irak, cu o concentrare mai mare pe această proiecție de forță a NATO în zone îndepărtate - dar iată că acum ne apropiem de granițele Alianței, de granițele Uniunii Europene, din punct de vedere al unor pericole, și ar trebui, în sfârșit, regândite anumite concepte cu care se opera prin anii 2004 - 2005, să le adaptăm un pic la ce înseamnă 2014, din acest punct de vedere, și aici mă refer la o altă redistribuție a structurilor de forță militară NATO, cu un centru de gravitație mai sporit pe zona estică a flancului NATO și sudică - și văd că începe acest proces să fie pus în aplicare -, o anumită regândire a apărării teritoriale a NATO, deci, dincolo de proiecția peste teritoriul NATO a politicii strategice a Alianței, trebuie să ne gândim foarte mult și la propriile noastre teritorii, având în vedere că, repet, suntem la granița acestor fenomene acum. Dar aici se pot discuta multe. Este bine că, în sfârșit, și viitorul Summit NATO din Marea Britanie va avea în vedere aceste chestiuni pe care noi înșine le-am pus și am fost foarte activi la nivelul diplomației militare, diplomației clasice pentru a le promova. Să ne aducem aminte și de faptul că am fost printre primii care am avertizat asupra noii dimensiuni generate de pericolul cibernetic în ceea ce privește infrastructuri critice din interiorul statelor NATO. Iarăși, acest lucru va fi relevant în contextul a ceea ce se întâmplă în plan regional acum, pentru că nu cred că vom avea de-a face cu războaie de tip clasic și vreau ca populația să conștientizeze foarte clar acest lucru, ci cu acțiuni asimetrice de tipul atacuri cibernetice, acțiuni informative puternice în teritoriul NATO sau al Uniunii Europene, acțiuni economice, care pot crea disrupții în evoluțiile economice din aceste state. Acest tip nou de război, mult mai complicat și mult mai complex decât cel clasic, va afecta pentru multă vreme - cred eu, este o părere personală - regiunea și trebuie să fim pregătiți.

D. Marinescu: Domnule director, lumea este în schimbare. Se schimbă liniile de demarcație în geopolitică, se modifică sferele de influență. Chiar dumneavoastră, în cartea 'Incertitudine' ați tratat această problemă - o avem aici, pe ecran - o carte extrem de interesantă, 'Gândire strategică și relații internaționale în Secolul XXI'. Cine citește asta poate să înțeleagă cam ce se întâmplă cu lumea asta în transformare. Oamenii percep schimbările astea, dar nu neapărat le înțeleg, iar eu vă întreb acum dacă România este pregătită să participe activ la aceste transformări sau vom lua ca atare ceea ce ne pregătesc alții?

G. C. Maior: Este adevărat că uneori suferim, poate și datorită unei prea mari pasiuni, să-i spun, sau revărsare de energie în lupta politică internă, uneori părem că suntem mai reactivi și nu proactivi la aceste fenomene. Acum vreau să vă spun că, din punct de vedere, repet, al unor esențe vitale care țin de instituții și de stat, există oameni care gândesc strategic, care propun decizii adecvate pentru a participa în această reconfigurare, cum bine i-ați spus, de câmp geopolitică și geoeconomic chiar, în zona aceasta mai extinsă, în arealul mai extins al Mării Negre, cu ramificații spre Ucraina, cu implicații în ceea ce privește Moldova, cu implicații în ceea ce privește problema resurselor energetice, o problemă economică strategică, cu implicații în ceea ce privește chiar domeniul politic și social. Deci, sunt prudent optimist că avem capacitatea de a fi actori importanți în aceste procese de transformare. Trebuie să știm să ne identificăm mai bine și aliații regionali din această perspectivă - mă refer la Polonia, Turcia, de asemenea foarte importantă, și, împreună sau la nivel bilateral, să fim în avanpostul acestor transformări.

D. Marinescu: Am înțeles. O să vă pun o întrebare mai directă acum, și anume dacă nivelul de pregătire al actualei clase politice poate fi considerat o vulnerabilitate pentru țara noastră?

G. C. Maior: Este o întrebare dificilă și, după cum știți, Serviciul și această calitate îmi oferă puțină marjă de discuție despre calitatea sau lipsa de calitate a clasei politice, dar ca observator, să-i spunem așa, pot să spun că actuala clasă politică, așa cum este ea și nu am întotdeauna o părere foarte bună despre aceasta, prin munca ei totuși a susținut, cel puțin la nivel declarativ, și la nivel acțional politic integrarea României în NATO și în Uniunea Europeană, lucruri care s-au obținut. Pe de altă parte, cred că o țară a actualei clase politice și a clasei politice, în general, de la noi, este aceea de a se reproduce prea mult pentru sine, partid înainte de stat, ceea ce este o mare eroare. Cred că obiectivul final al clasei politice ar fi fortificarea statului democratic și conducerea înainte a societății și nu neapărat partidul care trebuie să fie obiectiv final. Partidul este un instrument pentru aceste realizări. Sunt și lideri care gândesc așa, prea puțini, din păcate. Sunt majoritatea, din păcate, cum spuneam, mai mult preocupați de propria imagine, de propria perpetuare în politică, fără ca atunci când se trage linia să aibă un bilanț în care să spună: 'Da, uitați, am produs acea lege care ne-a dus mai departe în domeniul social, sau în domeniul sănătății, sau în domeniul învățământului, am luat acea decizie guvernamentală care să creeze, la un moment dat, prosperitate pentru cetățeni...' Prea puțini.

D. Marinescu: Așa este și se și vede lucrul acesta și vă pun o întrebare legată de aceasta pentru că vorbim mult de viziune, de faptul că politicienii, liderii, trebuie să fie oameni care văd cumva înainte, își dau seama unde trebuie să facem următorii pași, ce trebuie să facem. Lucrul acesta pare că ne cam lipsește nouă. Am senzația de multe ori că guvernării, și nu mă refer la Guvern, ci la politicieni, în general, că s-au perindat toate partidele pe la guvernare, au o reacție reactivă așa... Reacție reactivă... Au acțiune reactivă: se întâmplă ceva, încearcă să rezolve, dar nu fac pași înainte ca lucrurile să se întâmple. Și vă întreb dacă această lipsă de viziune a liderilor și a politicienilor, în general, poate fi o vulnerabilitate în lumea asta în schimbare?

G. C. Maior: Ați spus bine: liderii ar trebui să vadă, să gândească în perspectivă, să vadă înainte. Nu poți vedea înainte, dacă mai mult te uiți în oglindă. O

să vezi propriul tău chip și vezi ceva din spate. Puțini au această forță de a transla cumva, de a face acest salt calitativ, această trecere a Rubiconului de la om politic la om de stat.

D. Marinescu: Exact!

G. C. Maior: Care își poate sacrifica, la un moment dat, și imaginea pentru o decizie bună, pentru interesele naționale, care știe că va pierde chiar, la un moment dat, susținere politică, dar că a realizat ceva bun pentru stat și istoria în retrospectivă îl va așeza acolo unde trebuie. Prea puțini au această forță. Natura umană e înclinată întotdeauna, din păcate la noi mai mult, către interesul de moment, personal, imagologic și mai puțin spre un anumit tip chiar de sacrificiu pe care trebuie să îl faci pentru cetățenii tăi. E o părere personală.

D. Marinescu: Da, și mai ales într-o perioadă de schimbări profunde istorice, cum e aceasta. Recent, a fost aici, la noi, domnul Duane Butcher, însărcinat cu afaceri al Ambasadei SUA în România. Domnia sa și-a încheiat misiunea. A fost chemat la Washington, dar a acordat un ultim interviu pentru 'Adevărul Live' și a enumerat, atunci, câteva puncte tari ale țării noastre. Vorbim de apartenența la NATO, dependență energetică scăzută de alte state, începerea funcționării statului de drept. A spus că România e bine echipată să facă față tuturor amenințărilor și eu vă întreb, acum: există riscul ca vreunul din aceste atuuri să se piardă?

G. C. Maior: Întotdeauna există acest risc. Eu am în schimb credința că ceea ce am mai numit deja în interviu fortificarea, întărirea instituțiilor importante ale statului, și nu mă refer doar la Serviciul Român de Informații, mă refer și la alte instituții care lucrează, de exemplu, în domeniul informațiilor, dar mă refer și la instituții care lucrează în domeniul justiției. Această întărire creează o infrastructură critică instituțională strategică care, pe de o parte, se poate apăra în fața unor intenții de a reveni la timpuri hai să le spunem desuete sau de mult trecute, pe de altă parte, de a atrage atenția liderilor că ei înșiși vor avea de pierdut din punct de vedere politic, din punct de vedere al diplomației, din punct de vedere al capacității de negociere externă a statului român dacă vor încerca întoarceri nefericite în timp. Acum, știți principiul ireversibilității, să-i spun așa, funcționează poate în termodinamică, în fizică, în natură, timpul nu se mai poate întoarce înapoi în mod natural, nu funcționează, în schimb, întotdeauna în politică. Vom vedea.

D. Marinescu: Justiția a început să funcționeze. E perceput lucrul acesta și de populație, am văzut în sondaje și statul pare că s-a întărit. Cât de mare e riscul să ne întoarcem la o perioadă în care politicul controla justiția? Și aici mă refer la evenimentul imediat, alegerile prezidențiale. Prezintă ele un risc din acest punct de vedere?

G. C. Maior: Și din această perspectivă trebuie să fim vigilenți, pentru că, repet, riscuri există întotdeauna de acest tip. Dar, repet, evoluția din ultimii ani a justiției și mă refer la Parchete, mă refer la Corpul magistraților, mă refer la alte instituții, a fost atât de solidă și acest lucru, într-adevăr, se reflectă și în percepția populației asupra acestor instituții, încât va fi foarte greu pentru cineva, dacă nu vrea să piardă, cumva, credibilitate și legitimitate în mod masiv, și din punct de vedere intern, că populația observă acest lucru, și din punct de vedere extern, să reverseze această achiziție bună pentru evoluția, până la urmă, a României moderne de secol

XXI. Iarăși, aceste instituții, credeți-mă, au propria lor autonomie, propria lor voință și vor ști să își dezvolte mecanisme imunitare în momente critice. Eu sunt, totuși - repet din nou - optimist, dar cu prudență, că lucrurile vor merge spre progres, chiar dacă nu liniar, chiar dacă cu elemente posibile de regres pe anumite zone, dar spre progres.

D. Marinescu: Am înțeles. Ați vorbit, mai devreme, de independență energetică...

G. C. Maior: Da.

D. Marinescu: Și de cât de importantă este ea în contextul, mai ales, să zicem, al conflictului din Ucraina, unde am văzut clar la ce folosește dependența de gaze sau nu. Există tentative ale Federației Ruse de a împiedica România să devină total independentă energetic?

G. C. Maior: Pentru mine și pentru analiza cel puțin de la nivelul Serviciului, dar și a altor instituții, independența energetică a fost și este un obiectiv strategic pentru țara noastră, inclusiv din aceste rațiuni. Adică, în caz de criză majoră internațională să nu fii nevoit, fie să apelezi la surse alternative, dificil de obținut din alte zone și poate la prețuri foarte mari sau poate chiar politic, din punct de vedere politic, un anumit preț politic plătit pentru aceasta, și să poți subzista în asemenea perioade. Eu cred că prin programul desfășurat la nivel strategic din punct de vedere al evoluției energiei și politicii energetice românești, această independență poate fi obținută spre finele deceniului, începutul deceniului următor. Independența energetică, în schimb, nu se suprapune și nu se confundă cu securitatea energetică, care este la fel de importantă ca valoare pentru noi. Aceasta presupune și surse alternative de aprovizionare, sigure, presupune și o protecție sporită a infrastructurilor critice din acest domeniu, fie că e vorba de producție, fie că e vorba de magistrale de transport. Există o corelație cu ideea de independență energetică, dar lucrăm și pentru sporirea securității energetice a țării. Problema va fi aceasta, în momentul obținerii acestei independențe energetice, și acum, repet, stăm bine, suntem a treia țară din Uniunea Europeană, din punct de vedere al independenței energetice. Se vede ce important este acest lucru într-o perioadă de criză. Problema este ce facem cu ea? Din punct de vedere intern, al prețurilor, al raporturilor statului cu populația pe această dimensiune importantă pentru populație, dar și din punct de vedere al creșterii forței economice și chiar, așa spune, geopolitice a statului în a încerca să folosim această resursă de putere importantă pentru un stat în diplomație, în negocierea altor interese, economice, politice, diplomatice. Cu alte cuvinte, vom exporta? Spre ce zone vom exporta? Cum vom exporta? Ne vom crea infrastructura care să ne facă capabili să exportăm energie? Mergem spre Europa Centrală sau spre Europa cu acest export sau ne orientăm către zone cu necesar vital mai mare, gen Turcia, Orientul Mijlociu... Toate aceste decizii vor trebui să fie luate din timp pentru a ne spori, repet, masa strategică a statului.

D. Marinescu: Vă întrebam dacă la nivelul Serviciului v-ați confruntat cu tentative - hai să nu dăm nume de țări - ale unor țări străine de a împiedica România să devină total independentă energetic.

G. C. Maior: Da, bineînțeles, și acest lucru este recunoscut și discutat în câmp deschis, așa putea spune, acum, la nivelul Uniunii Europene. Să ne aducem aminte de

faptul că exista o perioadă în care noi am pledat, pe bună dreptate, foarte mult, pentru realizarea Nabucco și din rațiuni, hai să le spunem, economice, comerciale, dar și din alte rațiuni, pe care nu am să le dezvolt aici, nu a fost realizat. Acesta a fost un eșec, practic, al Uniunii Europene, implicit și al nostru, datorat unor factori pe care nu i-am putut controla foarte bine, inclusiv de genul celor pe care i-ați menționat dumneavoastră.

D. Marinescu: A, bun.

G. C. Maior: Acum, suntem într-o nouă situație cu proiectul TAP, care poate fi important, să vedem cum ne putem racorda și noi la acest nou proiect diversificând astfel șansele noastre de a ne alimenta cu hidrocarburi din alte zone. Dar, chestiunile acestea se discută. Oricum, este nevoie în mod cert de o strategie energetică adaptată la noile condiții, inclusiv de ordin geopolitic și economic, care să fie discutată la nivel guvernamental și chiar la nivel CSAT, cu pașii necesari care trebuie urmați pentru realizarea, repet, a independenței energetice și a securității economice, din punct de vedere energetic a statului român. Lucrurile sunt în desfășurare, deci sunt discuții deja pe această dimensiune.

D. Marinescu: Am înțeles. Aici, întrebare mai particulară era cazul gazelor de șist...

G. C. Maior: Da.

D. Marinescu: Fiindcă știm că acolo s-a încercat pornirea unor explorări, au fost proteste și, evident, au apărut informații în presă cum că ar fi implicate și anumite puteri străine. De aceea vă întrebam dacă...

G. C. Maior: Da.

D. Marinescu: Și la nivel al Serviciului Român de Informații?

G. C. Maior: Bun. Sunt și aici mulți factori. Pe de o parte, o îngrijorare legitimă a unor segmente ale populației manifestată prin...

D. Marinescu: Firească, da.

G. C. Maior: Firească... prin zona ecologistă, ONG-uri legitime care își pun întrebări, care cer răspunsuri care trebuie date mai bine de la stat, ceea ce nu se întâmplă întotdeauna. Deci este o dimensiune legitimă, aceasta generează o dezbatere, care-i fertilă, până la urmă, pentru noi toți, și care poate duce la anumite decizii. Dar există, fără îndoială, și influențe externe, mult mai pregnant de exemplu, ele s-au manifestat în Bulgaria, unde Compania Chevron a și părăsit ideea de a continua cu explorările în acest stat. Există ramificații și la noi, mai mult sau mai puțin subtile, le cunoaștem, încercăm această parte, mai perversă, mai nocivă a unor acțiuni de influență externă să o contracărăm. Eu, personal, cred că am mai spus: nu sunt fanul gazelor de șist, dar nici nu pot să închid ochii, când există potențial pe această dimensiune nouă, globală, pe teritoriul României, să închidem ochii, să nu discutăm, să nu încercăm să aflăm ce avem în subsol și să luăm, atunci când este momentul, decizia optimă din punct de vedere economic, ecologic, strategic pentru statul român, dacă să continuăm sau nu cu această dimensiune. Eu aș fi în favoarea continuării și să încercăm să ne gândim într-o perspectivă mai amplă de timp, ceea ce este rar la noi, adică 20-30 de ani, când resursele convenționale...

D. Marinescu: Se vor epuiza...

G. C. Maior: Se vor epuiza chiar în zone semnificative din acest punct de vedere și când ar trebui să fim iarăși în avanpostul unor dezvoltări tehnologice, care ne pot ajuta pe noi și populația țării, fără să se producă riscuri din punct de vedere al securității cetățenilor.

D. Marinescu: Am înțeles. Avem un Parteneriat Strategic cu Statele Unite, s-a vorbit mult despre el. Ne oferă o doză mare de siguranță. Avem și două baze americane aici. Vă întreb, însă, dacă un parteneriat asemănător cu Germania, liderul de facto al Uniunii Europene, va spori siguranța României? Și aici încă o întrebare: este corectă percepția că Germania este mai degrabă tentată de o înțelegere cu Rusia pentru exercitarea influenței în estul Europei decât de parteneriatul cu Statele Unite?

G. C. Maior: Întrebare dificilă... În primul rând, într-adevăr, pivotul de securitate al țării noastre este dat de parteneriatul strategic cu Statele Unite, care are, știe lumea mai bine, o componentă militară foarte vizibilă, vorbești de baze, vorbim de scutul antirachetă, vorbim de participările comune ale militarilor români și americani în diverse misiuni de menținere a păcii, de stabilizare, vorbim de expertiza și chiar de un anumit aport financiar pentru dezvoltarea forțelor armate ale României realizat de către Statele Unite. Există și componenta mai puțin vizibilă, cea din câmpul nevăzut al serviciilor de informații, unde parteneriatul este foarte, foarte solid. Să nu credeți că vizitele repetate ale directorilor CIA sau FBI în România au o valoare pur diplomatică sau pur de politețe. Nu. Se discută lucruri foarte sensibile din punctul de vedere al acestei interacțiuni, care ajută foarte mult și securitatea națională a României și securitatea națională a Statelor Unite, pe un câmp simetric. Deci, nu sunt de acord cu cei care spun că ar fi relații de subordonare sau de... Nu. Suntem perfect egali, schimb de informații reciproc, util pentru ambele state, care ne formează o imagine mai bună asupra pericolelor, asupra amenințărilor cu care suntem confrunțați și care ne ajută în îmbunătățirea permanentă a mediului nostru de securitate. Revenind la a doua parte a întrebării, acum există o realitate istorică, o știm cu toții. De fiecare dată când a existat o înțelegere între Germania și Uniunea Sovietică, Rusia țaristă etc., cum vreți să-i spuneți... am avut de suferit din punct de vedere al intereselor noastre naționale. Cred că acest timp istoric a trecut. Cred că și pentru Germania pivotul de securitate este legat de relația transatlantică. De aici pornesc politicile Germaniei, inclusiv în zona aceasta a Europei. Să nu uităm că Germania este statul care a ajutat și ajută foarte mult Republica Moldova pe parcursul său european, Ucraina, Georgia. Parteneriatul Estic al Uniunii Europene este una din ambițiile mari ale Germaniei, care concordă cu propriul nostru interes de a realiza aici o zonă stabilă, prosperă, apropiată de Uniunea Europeană. Că există anumite interese economice, comerciale, când vorbim de două, până la urmă, superputeri, care își pun, oarecum, amprenta, poate, pe anumite modalități în care se încearcă gestionarea acestei situații, până la urmă de criză, cu Rusia, este, de asemenea, un adevăr la care trebuie să ne uităm și noi cu o mai mare atenție, și ne uităm.

D. Marinescu: Am înțeles. Mai multe voci din spațiul public au lansat ideea ca România să-și îmbunătățească dialogul cu Federația Rusă și să devină, cumva, o punte între Moscova și Occident. Cât de realistă este această idee?

G. C. Maior: Acum nu este realistă, pentru că, ca să realizezi o punte, hai să o luăm așa fizic, ai nevoie de un teren solid și de partea cealaltă...

D. Marinescu: Și de partea cealaltă...

G. C. Maior: A râului, să îi spun, nu de un teren mlăștinos, volatil, care nu va susține acea punte. Când Rusia își va revizui, repet, o politică de tip neoimperial care ne împinge încet-încet spre un neo Război Rece, cum l-am definit noi, diferit de cel anterior, într-adevăr, mult mai subtil, mult mai complicat din punct de vedere al viziunilor diferite asupra lumii, care încep să se propage venind dinspre Rusia, o interpretare diferită a dreptului internațional și a fundamentelor pe care stă securitatea internațională actuală, în raport cu ceea ce gândim noi despre dreptul internațional, Europa, zona transatlantică. Anexarea unui teritoriu nu cred că face parte, chiar sub o interpretare, spun eu, forțată și falsă a dreptului la autodeterminare, nu face parte din dreptul internațional al secolului XXI. Și, de aici, două viziuni diferite care creează o tensiune între cele două părți, care se manifestă deja și din punct de vedere al unor acțiuni asimetrice, vedeți, de tip militar, avioane doborâte sub umbra, până la urmă, a unui stat, prin acțiuni pe care le putem defini teroriste, tentative de acțiuni asimetrice în domeniul cibernetic, în domeniul economic, în domeniul informațiilor, între două părți. Este un fel de neorăzboi rece cu actori schimbați. Noi suntem, de data aceasta, de partea bună a lucrurilor și a istoriei. Deci este lipsit de realism să ne gândim, în asemenea momente, la posibilitatea acestei punți. Poate, repet, când Rusia își va revizui politica aceasta extrem de agresivă și expansivă, atunci se mai pot discuta și asemenea formule. Din păcate, părerea mea personală este că Rusia greșește, din punct de vedere chiar al forței sale externe, că procedează în așa fel. S-ar putea spune că, da, cucerirea rapidă a unui teritoriu, anexarea unui teritoriu este un element de forță, de putere și toată lumea poate aprecia așa lucrurile, în schimb este o pierdere într-o zi sau două, sau trei, ai reușit anexarea Crimeii, dar ai pierdut foarte multă putere de legitimitate și putere soft a statului, acumulată destul de interesant de Rusia, înainte de aceste evenimente, în decursul ultimilor ani și acest lucru va costa, cred eu, Rusia, în planul internațional. Și Putin, care poate fi acuzat de multe, dar nu de lipsă de inteligență, cred că își va da seama sau va trebui să își dea seama de acest lucru.

D. Marinescu: Am înțeles. Serviciul Român de Informații a lucrat mult, în acești ani, pentru a informa factorii de decizie politică din România despre pericolele la care este expusă țara, dar și despre oportunitățile de a deveni jucători importanți în politica internațională, am și vorbit despre asta... Întrebarea este: au folosit liderii politici din plin aceste informații sau considerați că puteau să o facă mai eficient?

G. C. Maior: Întotdeauna este loc de mai... dar vreau să spun și din perspectiva noastră, nu suntem perfecți, am făcut și noi greșeli, am pierdut, poate, momente importante, când puteam să transmitem mai în viteză informația, deci nu este doar o vină de o parte sau de alta. Per ansamblu, în schimb, eu cred că, de multe ori, am ajutat mult la luarea unor decizii politice, diplomatice, economice, geostrategice, militare chiar bune pentru statul român, per ansamblu. Întotdeauna va exista o anumită reticență a beneficiarilor de a folosi informația, pentru că beneficiarul se gândește - deci omul politic, omul guvernamental - și la interesele guvernamentale și uneori o informație negativă ar putea, să spunem, să distrugă un anumit proiect. Noi credem că ea ar trebui luată în considerare pentru că acel proiect ar fi prost, dar unii gândesc altfel. Deci, este o realitate. Pe de altă parte, și din perspectiva ofițerilor de informații există o frustrare, câteodată, că informația pe care o transmit n-are utilitate

pentru beneficiar și de aici o oarecare tensiune. Uneori, ea este creativă și duce la ceva bun, dacă se discută, dacă se comunică între cele două părți, ceea ce eu, personal, în calitate de director, încerc să fac, pentru că transmitem o analiză, să spunem, la un ministru, văd că poate nu se înțeleg anumite lucruri, pun mâna pe telefon, discut cu domnia sa și, până la urmă, se ajunge la un fel de armonizare. Eu zic că suntem pe calea cea bună din acest punct de vedere.

D. Marinescu: Deci există factori de decizie care vă sună să vă ceară lămuriri suplimentare...

G. C. Maior: Da, da, da, da...

D. Marinescu: Pe anumite subiecte?

G. C. Maior: Da, sigur că da. Da. Pentru că repet: nu suntem unicii depozitari de informații și nici nu e bine să fim așa. Lucrăm cu informații secrete, din domeniul securității naționale. Un minister, în schimb, de exemplu, are și el propriile resurse de informații, știind ce se întâmplă pe domeniul lor poate uneori mai bine. Deci, din această interacțiune s-ar putea crea un tablou al cunoașterii mai bun pentru ambele părți, ceea ce e necesară, după părerea mea.

D. Marinescu: Domnule director, într-un interviu recent pentru revista de cultură și gândire strategică 'Sinteza' ați vorbit despre conceptul de hartă a intereselor naționale și aș vrea să explicați publicului larg ce înseamnă o astfel de hartă și de ce e importantă ea.

G. C. Maior: Da. În primul rând, vreau să menționez că pe mine mă sperie, și am mai spus asta public, atât politicianul, cât și uneori, analistul care aruncă rapid în câmpul dezbaterii sau la nivel retoric conceptul de interes național fără să-l definească. E simplu și oarecum fals patriotard să vorbim strict de interes național fără să explicăm în ce constă, care este conținutul acelui interes. De aici ideea de hartă, la care am să revin. Acum, există interese naționale, nu doar un interes național, unele prevăzute în Constituție, care sunt clasice, sunt, într-un fel imuabile, axiomatice, le știm, integritatea teritorială, suveranitatea României, independența. Acestea sunt interesele...

D. Marinescu: Și care sunt permanente, să zicem...

G. C. Maior: Permanente, care trebuie prezervate. Există și interese, în schimb, pe care...

D. Marinescu: Tin de context...

G. C. Maior: Trebuie să le definim foarte precis, să le adaptăm în funcție de circumstanțe istorice, geopolitice, diplomatice diferite. De exemplu, interesul național al României, la momentul respectiv, a fost să nu recunoaștem Kosovo, din rațiuni interne, din rațiuni externe de tip istoric, național, geopolitic, cum vreți. Are o definiție concretă acest interes național. Poate există o conjunctură ulterioară în care am putea să regândim această chestiune, tot din punct de vedere al interesului nostru național de atunci. Nu știu când va veni acea vreme. Deocamdată, părerea mea este că am procedat foarte bine, având în vedere conjunctura actuală externă, cu nerecunoașterea Kosovo. Avem, de asemenea, interesul național de a ajuta Republica Moldova să se apropie de UE, să se reformeze, să-și consolideze statalitatea. Este un interes național definit, din rațiuni istorice, politice, speciale ale relației noastre cu Republica Moldova. Poate în 30 de ani vom adăuga noi nuanțe la acest interes

național. Știți la ce mă refer, n-am să intru în detalii. Deci, din acest sens avem nevoie de o hartă care ne arată drumul de parcurs pentru realizarea unui interes național, pentru apărarea acestuia, în caz că e nevoie, și pentru punerea sa în ansamblul de interese naționale pe un anumit palier de priorități ale momentului.

D. Marinescu: Deci ele trebuie prioritizate.

G. C. Maior: Da.

D. Marinescu: Spuneți-mi, cât de nocivă este, pentru România, politizarea administrației publice și cum putem scăpa de ea?

G. C. Maior: Da, aici e un element de mare pericol și de mare vulnerabilitate pentru noi. Revin la ce discutăm și despre politicianul care pune partidul înaintea de stat, de aici... Paradigma de bază... Puțini politicieni care fie ei înșiși încearcă să se profesionalizeze într-un anumit domeniu... Până la urmă, ei vor gestiona politicul la un anumit domeniu - sănătate, educație, cultură -, pe care trebuie să-l stăpânească și la nivel de expertiză și de aici pornesc lucruri negative, pentru că dacă acest lucru de la cap se perpetuează până la nivelele ale administrației publice locale, instituții arondate, să-i spun, Ministerului Educației, prin elementul politruc, distrugem o politică și o resursă strategică a statului. Deci, aici e vorba și de voința, până la urmă, a omului politic de a ști că răsplata, în opinia publică, va veni dacă schimbă un domeniu și nu-l poți schimba prin politruci, ci prin experți, prin profesioniști. Când se va învăța acest lucru mai bine, inclusiv prin sancțiunea votului popular... Păi dacă vezi că nu funcționează, atunci trebuie să schimbi ceva. Poate că lucrurile vor sta mai bine. Acum nu stau foarte bine din acest punct de vedere. Nu există stat modern, civilizată, democratic unde se negociază funcțiile de cea mai mare expertiză în sens politic. Deci nu este medicul X care își asumă în primul rând calitatea de membru de partid și apoi pe cea de medic. Este medicul X care știe foarte bine zona sa de responsabilitate. De aici trebuie pornit. Ceea ce nu se prea face. Mai grav, în domeniul securității naționale, de exemplu, se așează oameni pe criterii politice, în anumite instituții și a existat, din acest punct de vedere, o problemă cu Ministerul de Interne, când funcțiile de inspector județean de poliție iarăși erau, într-un fel, în timpuri mai mult sau mai puțin apropiate, arondate politic. Deci, cum să funcționeze bine aplicarea legii sau perfect profesionist dacă se întâmplă asemenea lucruri? Și repet, și e chestie și de voință politică, de evoluție civilizațională, până la urmă, și administrativă normală.

D. Marinescu: Până la urmă, lucrul acesta nu se poate întâmpla decât dacă politicienii vor să o facă, nu, până la urmă?

G. C. Maior: Da, dar repet că, la un moment dat, vor fi sancționați, dacă n-au rezultate bune, chiar de...

D. Marinescu: Așteptați ca electoratul să-i sancționeze.

G. C. Maior: Electoratul va vedea dacă funcționează bine sau nu un domeniu și va sancționa. Și atunci își vor căuta, printre alte cauzalități, și această țară pe care ei înșiși au reprodus-o greșit.

D. Marinescu: Ne apropiem de finalul interviului, însă n-aș vrea să încheiem până nu discutăm un aspect zic eu extrem de important, pentru că lucrurile acestea contează foarte mult. Deși par mai mult de natură simbolică, ele sunt de natură să însuflețească o nație să urmeze un drum sau altul sau din contră, să o afunde în

depresie și așa mai departe. Vorbim aici de sentimentul de mândrie națională la români. El nu este foarte pregnant acum și vă întreb cum poate renaște sentimentul de mândrie națională și care sunt căile pentru refacerea încrederii românilor în țara lor și în ei înșiși? Pentru că de multe ori vedem că noi n-avem încredere în capacitățile noastre, în forțele noastre creative.

G. C. Maior: Așa este, dar așa vrea, totuși, două cuvinte într-un registru mai general, poate prea filosofic...

D. Marinescu: Vă rog!

C. G. Maior: Dacă luăm... Hai să luăm ultima sută de ani de evoluție a României, am performat bine, ca națiune, ca stat, ca popor, în ceea ce privește drumul istoric sfârșit cu această finalitate. De fapt, nu este un sfârșit, este un început, aderarea la NATO și la Uniunea Europeană. În circumstanțe istorice complicate și complexe, fie la interferența unor imperii, fie în gestionarea unor războaie mondiale, problema gravă a comunismului, care ne-a afectat la nivel societal și civilizațional mult, după părerea mea, totuși, în elementele vitale ale statului și ale societății am reușit să ne descurcăm istoric, și aici nu sunt deloc de acord cu domnul profesor Lucian Boia - pe care îl respect -, că România este altfel în sens negativ față de alte state, chiar din Europa Centrală și de Est, chiar din Europa de Vest. Suntem într-un pol de putere important al lumii, poate cel mai important, Uniunea Europeană, suntem în cea mai importantă organizație de securitate din istoria relațiilor internaționale - NATO - și aceste lucruri au necesitat și diplomatie, și muncă politică, muncă strategică, eforturi din partea societății și a poporului. Deci, nu trebuie să ne fie deloc, dimpotrivă, rușine de evoluția noastră istorică, care a fost una bună, care a eliminat multe decalaje istorice față de alte state din Europa de Vest, într-un timp istoric, totuși, foarte scurt. Pe de altă parte, într-adevăr, suntem în această etapă în care trebuie să consolidăm aceste apartenențe, să simțăm cetățenii care sunt atât valorile spirituale, cât și valorile materiale pe care se clădesc aceste organizații cărora le aparținem, să simțăm, deci, mai multă prosperitate, mai multă recunoaștere a unei culturi foarte valoroase, cea românească, și, aici, poate, un program mai coerent de creștere a puterii soft a acestei țări, a puterii sale de legitimitate, de impunere a credibilității sale în cadrul Uniunii Europene, în relațiile internaționale ale României poate fi avut în vedere de viitorii decidenți, de viitorii guvernanți. Ar asigura și la nivelul percepției, care nu întotdeauna concordă cu realitatea, o valorizare mai bună a unui popor creativ, care, repet, s-a descurcat bine istoric, după părerea mea, dar care are și această tară de a se plânge adesea prea mult, de a se autocritica mult prea subiectiv, de a da vina pe alții atunci când propriile noastre slăbiciuni ne creează o situație negativă. Deci, lucrurile sunt într-un balans mai interesant din acest punct de vedere. Deci, avem ce arăta lumii. Să fim mai coerenți în acțiunea inclusiv guvernamentală, în a arăta lucrurile bune lumii, cultură, literatură, civilizație, istorie. Sunt atuuri de care nu trebuie niciodată să ne fie rușine și care ne pot face să fim mândri. Și un stat care, într-adevăr, să nu subordoneze, cumva, cetățeanul, să-l ajute administrativ, să prospere, să-i ofere un cadru pentru educație mai bună etc.. E o chestiune de timp și de viziune tot a politicului, care, din fericire sau din nefericire, numai el ne poate duce mai departe și din această perspectivă.

D. Marinescu: Am înțeles. Răspunsul la această ultimă întrebare mi-a mai dat ideea unei alte întrebări, pentru că urmăream, în acest weekend, declarațiile făcute de Viktor Orban, premierul Ungariei...

G. C. Maior: Da...

D. Marinescu: ...chiar aici, la noi, în România, în care vorbea despre națiunea maghiară, văzând-o, așa, în totalitatea ei și pe cea din afara granițelor Ungariei, critica politicienii români pentru faptul că atacă națiunea maghiară și așa mai departe. Cum vedeți politica asta a lui Viktor Orban acum și vizavi de România? El, acolo, în Ungaria, pare că exact asta vrea să redea ungarilor, sentimentul ăsta de mândrie, de națiune mare, care, iată, realizează lucruri importante. E un exemplu de urmat sau nu?

G. C. Maior: N-aș vrea să comentez. Din nou, calitatea mea de director de informații este să urmărim ca această propagandă să nu se transforme în măsuri operaționale pe teritoriul României, adică obținere forțată de autonomie teritorială și alte lucruri, care sunt avute în vedere în această nouă politică, așa cum e definită, națională, de către vecinii noștri. Eu cred, ca o părere personală, că revalorizarea unui sentiment de mândrie națională printr-un naționalism care aduce aminte de secolul XIX - nu mă refer neapărat la domnul Orban - este o greșeală. Nu este drumul prin care poți revigora sentimente de mândrie națională într-o lume globalizată, într-o lume interdependentă a secolului XXI. Aici mă opresc.

D. Marinescu: Vă mulțumim, domnule director!

G. C. Maior: Eu mulțumesc!

D. Marinescu: Vă mai așteptăm la 'Adevărul live'. Ați spus lucruri extrem de interesante. Ele vor fi și comentate, în continuare, chiar de colegii mei, Grigore Cartianu și Liviu Iolu, dar sunt extrem de interesante pentru modul în care priviți lucrurile și pentru evoluția noastră viitoare. Ați vorbit de strategie, ați vorbit de gândire strategică, de viziune, lucruri extrem, extrem de importante. Am mai spus despre ele aici. Eu, cel puțin, mi-am mai arătat supărarea că nu văd o viziune la politicienii români și cred că ar trebui ca lucrul ăsta să înceapă să apară, să vedem dacă cei care și-au anunțat candidatura la Președinția României reușesc să vină cu o astfel de viziune. Dar, până una, alta, vă mai așteptăm pe dumneavoastră, aici, la 'Adevărul live'. Vă mulțumim pentru prezența de astăzi! Doamnelor și domnilor, rămâneți cu colegii mei, în continuare, Grigore Cartianu, Liviu Iolu, 'Adevărul live' continuă! La revedere!

G. C. Maior: Mulțumesc!"